

*Den som har stort hjerte,
kan løpe langt*

HAUK

Norge holdes i gang av det boligindustrielle komplekset.

Oljebygde korthus

Christian Anton Smedshaug

KRON OG MYNT

Ved sin avgang som USAs president i 1952 advarte den tidligere general Eisenhower om farene ved det militærindustrielle kompleks, som bidrar til unødige kriger og aggresjon for å holde egen aktivitet oppe og gir resultater vi ikke ønsker, som i dagens Irak, Libya og Afghanistan. Advarselen var og er på sin plass. Likevel er det nok ikke det militærindustrielle kompleks som styrer de fleste land etter den kalde krigens slutt. Det er etter hvert godt dokumentert at *boligen* overtok som den store driveren av økonomien etter murens fall, mens globaliseringen og manglende nasjonal bevissthet førte til tap av nasjonalt industrieierskap til multinasjonale selskaper, samt flytting av produksjon til Østen, særlig Kina.

Dette har vært kompensert med rentefradragets og boliginflasjonens velsignelser i ulike land, ikke minst vårt eget. Her sitter vi med hus, hytte(r) og bil(er) vi ikke har betalt, basert på finanssystemets stadig mer uklare irrganger med nullrente og pengetrykking, og i tillegg oljeprisens svingninger.

Hva lever vi av? Det er vanskelig å komme utenom at det er det oljesmurte boligindustrielle kompleks, anleggssektoren inkludert, som driver dette landet ubønnhørlig mot avindustrialisering, mens vi bruker penger på fjordkryssninger, landvind, firefeltstveier parallelt med jernbane, kraftnettet, flytting av etablerte anlegg og institusjoner, og medfølgende riving og nybygging.

Norge finansieres av en oljeøkonomi vi i stadig større grad fordømmer, og vi snakker om en omstilling som ikke skjer. Halvveis ut i 2020 er Fastlands-Norges handelsunderskudd på 142 milliarder, det vil si fire prosent større enn i fjor, og for juni er underskuddet rekordstort: ti milliarder kroner, inkludert olje. Fastlandseksporten utvikler seg svakt, og vi importerer ikke minst transportmidler og maskiner – nettopp for å holde anleggsboomen i gang.

Milliardene flagrer ikke bare i import, men også når anlegg som Andøya skal flyttes til Evenes (minimum fem milliarder), Bodø kampflybase er flyttet til Ørlandet (seks milliarder i tillegg til ny flyplass i Bodø), og det lenge har vært tale om å bygge en tredje rullebane på Gardermoen (20 milliarder), framfor å bruke Rygge som allerede ligger der. I Oslo skal Ullevål sykehus flyttes til

FLAGRENDE MILLIARDER: Flytting av Munchmuseet til et dyrt nybygg i Bjørvika i Oslo er bare ett av mange store og unødvendige bygg- og anleggsprosjekter, skriver forfatteren.

FOTO: STIAN LYSBERG SOLUM/NTB SCANPIX

Gaustad (60 milliarder), og NRK er nylig solgt og på flyttefot (x milliarder). NRK kan muligens ende på Tøyen når Munchmuseet nå ender i Bjørvika (pris ti milliarder), og Nasjonalgalleriet er

«Boligen overtok som den store driveren av økonomien etter murens fall»

allerede plassert i en bunker ved Aker Brygge (seks milliarder). I kjølvannet av unødvendige flyttinger, rivinger og nybygg oppstår det store muligheter for eiendomsutvikling og -salg – Oslos to beste gjenværende tomteområder er nettopp Marienlyst med NRK og Ullevål sykehus' område. Her kan det boligindustrielle kompleks virkelig utfolde seg og slik holde Norge i gang ved å bruke oljepenger som tjener private interesser.

Videre skjer det enorme investeringer i kraftforsyningen parallelt med utbygging av landvind, elektrifisering av sokkelen og flere eksportkabler. Nettinvesteringer har ligget på rundt 40 milliarder kroner det siste tiåret, opp fra 15 milliarder rundt 2010. Her går de store pengene, og da ikke for å øke norsk produksjon, men for å øke eksport av kraft som råvare, eller grønnvaske oljenæringen, samtidig som industrien sliter med økt nettleie. Videre er samferdselsutbyggingen nær doblet på to stortingsperioder. De rødgrønne hadde en Nasjonal transportplan (NTP) på 560

milliarder kroner, mens siste NTP er på 1064 milliarder. Til tross for dette er det ingen økning i industriinvesteringer, som har ligget mellom 20 og 25 milliarder det siste tiåret (31 milliarder i 2019).

Bedre samferdsel gir liten industrieffekt, trolig fordi nesten all norsk industri i dag ligger ved sjøen og er lite avhengig av disse investeringene. Samferdselen er da heller ikke planlagt for industri og produksjon, men heller for hytte- og boligmarkedet, samt personforflytning.

Hvis Norge ikke greier å flytte penger fra dyre og lite kostnadseffektive bolig-, anleggs-, kraft- og samferdselsprosjekter til prosjekter som bygger norsk industri og produksjon, og skaper omstilling og verdiskaping, er det ikke mulig å lykkes i å bli mindre oljeavhengige. Vi er for få her i landet til å greie alt på én gang. Industribygging må heretter gjennomsyre den store pengebruken – den industrialiserende stat fra etterkrigstiden må gjenskapes. Et naturlig mål vil være ti prosent av BNP fra industri i 2025 – opp fra dagens sju prosent.

Christian Anton Smedshaug
Daglig leder i Agrianalyse
christian.anton.smedshaug@agrianalyse.no

Økonomene Morten Jerven, Maria Walberg, Erik S. Reimert, Rune Skarstein, Chr. Anton Smedshaug og Marie Sneve Martinussen skriver onsdager i Klassekampen.

PÅ TEPPE

Et land med troll

I VG forteller den svenske forfatteren **Jan Guillou** at han stadig vekker får **triumferende e-poster fra nordmenn** som hoverer over hvordan Sverige har taklet koronakrisa.

Vi er selvsagt best på å være idioter også.

Kursendring

Justispolitisk talsmann i Frp

Per-Willy Amundsen mener at flere ungdommer må dømmes til ubetinget fengsel.

Prektig

– **De rødgrønnes kyssklapp-klem-politikk må vi betale for i dag, sier han til Nettavisen.**

Kanskje vi skulle forsøkt med en justisminister fra Frp og se hvordan det går.

Ut på tur, alltid sur

Glåmdalen har tatt en prat med en Mercedes-eier på sommerferie.

– **Ganske ofte er kilden til køen en Toyota, sier han.**

Heisann Montebello!

Ikke standardisert

Bak rattet i **BMW's brautende** beist må du ha **selvtilliten i orden**, skriver DN.

Noe for Mercedes-eiere, dette.

Standardisert

Tek.no har anmeldt et etterlenget produkt og kan melde:

Ikeas elektriske rullegardiner går opp og ned.

Det må kunne sies å være som forventet.

Som ønsket

Borsen.no har vært i Stavanger, og nettavisen beretter at det er folketomt i Gamle Stavanger. **Cruise-turistene er borte!**

Trekker i trådene

Man skal ikke kimse av **Mimir Kristjanssons makt.**

Gode navn

Wiveke Sundslie Elstrøm ble frastjålet sin elsykkel midt på lyse dagen, melder Telemarksavisa.

teppet@klassekampen.no